

EL DRET A L'EDUCACIÓ I LA CULTURA

JOSÉ MÚJICA

President d'Uruguai

Vostès saben millor que ningú que en el coneixement i la cultura no tan sols hi ha esforç, sinó també plaer. Diuen que la gent que corre pel passeig marítim, arriba a un punt en què entra en una mena d'èxtasi on ja no hi ha cansament i només li queda el plaer.

Crec que amb el coneixement i la cultura passa el mateix. Arriba un punt en què estudiar, o investigar, o aprendre, ja no és un esforç, sinó un pur gaudi. Que bo que seria que aquestes menges estiguessin a disposició de molta gent! Que bo que seria, si a la cistella de la qualitat de la vida que l'Uruguai pot oferir a la seva gent, hi hagués una bona quantitat de consums intel·lectuals! No pas perquè sigui elegant, sinó perquè és plaent. Perquè es gaudeix, amb la mateixa intensitat amb la qual es pot gaudir d'un plat de tallarines. No hi ha pas una llista obligatòria de les coses que ens fan feliços!

N'hi ha que poden pensar que el món ideal és un lloc ple de *centres comercials*... En aquell món la gent és feliç perquè tots poden sortir plens de bosses de roba nova i de caixes d'electrodomèstics. No tinc res en contra d'aquesta visió, només dic que no és pas l'única possible. Dic que podem pensar en un país on la gent esculli arreglar les coses en comptes de tirar-les, esculli un cotxe petit en comptes d'un cotxe gran, esculli abrigar-se en comptes d'apujar la calefacció.

Balafiar no és pas el que fan les societats més madures. Aneu a Holanda i veureu les ciutats plenes de bicicletes. Allà us adonareu que el consumisme no és l'elecció de la veritable aristocràcia de la humanitat. És l'elecció dels novel·lers i els frívols. Els holandesos van en bicicleta; les fan servir per anar a treballar però també per anar als concerts o als parcs. Perquè han arribat a un nivell en què la seva felicitat quotidiana s'alimenta tant de consums materials com d'intel·lectuals. Així que, amics, aneu-hi i encomaneu-vos del plaer pel coneixement. En paral·lel, la meua modesta contribució serà intentar que els uruguaians aneu de pedalada en pedalada.

L'educació és el camí

I amics, el pont entre aquest avui i aquell demà que volem, té un nom i s'anomena educació. I mireu que és un pont llarg i de mal travessar. Però s'ha de fer. Ho

deven als nostres fills i néts. I s'ha de fer ara, quan encara és fresc el miracle tecnològic d'internet i s'obren oportunitats mai vistes d'accés al coneixement.

Jo em vaig criar amb la ràdio, vaig veure néixer la televisió, després la televisió en color, després les transmissions per satèl·lit. Després va resultar que al meu televisor apareixien quaranta canals, inclosos els que transmetien en directe des dels Estats Units, Espanya i Itàlia. Després els mòbils i després els ordinadors, que al començament només servien per processar números. Cada una d'aquestes vegades em quedava bocabatat. Però ara amb internet se m'ha esgotat la capacitat de sorpresa. Em sento com aquells humans que van veure una roda per primera vegada. O com els que van veure el foc per primer cop.

Hom sent que li ha tocat la sort de viure una fita en la història. S'estan obrint les portes de totes les biblioteques i de tots els museus; estaran a disposició, totes les revistes científiques i tots els llibres del món. I probablement totes les pel·lícules i totes les músiques del món. És aclaparador.

Per això necessitem que tots els uruguaians, i sobretot els uruguaiansets, sàpiguen navegar en aquest torrent. S'ha de pujar a aquesta corrent i navegar-hi com un peix dins l'aigua. Ho aconseguirem si resta sòlida aquella matriu intel·lectual de què parlàvem abans. Si els nostres marrecs saben raonar en ordre i saben fer-se les preguntes que valen la pena.

És com una cursa en dues pistes: allà dalt en el món l'oceà d'informació, aquí sota preparant-nos per a la navegació transatlàntica. Escoles de temps complet, facultats a l'interior, ensenyament terciari massificat. I probablement, anglès des del preescolar a l'ensenyament públic. Perquè l'anglès no és l'idioma amb què parlen els ianquis, és l'idioma amb el qual els xinesos s'entenen amb el món. No en podem quedar fora. No podem deixar-ne fora els nostres marrecs. Aquestes són les eines que ens habiliten a interactuar amb l'explosió universal del coneixement.

Aquest món nou no ens simplifica la vida, ens la complica. Ens obliga a anar més enllà i més a fons en l'educació. No hi ha cap tasca més gran davant nostre.